

หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๗

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติดฯ

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการพัฒนามาตามศาสตร์พระราชาและตำราแม่ฟ้าหลวง
- เพื่อให้สามารถทำแผนการดำเนินการโครงการและนำองค์ความรู้กลับไปปฏิบัติได้จริง

ระยะเวลาหลักสูตร ๕ วัน ๔ คืน ระหว่างวันที่ ๙ – ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม ๑. องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิ่น ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
๒. เทศบาลตำบลหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
๓. เทศบาลตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบผู้เข้าร่วม ตัวแทนอำเภอ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และตัวแทนชาวบ้าน

จัดทำ/รวบรวมโดย

สำนักงานประสานกิจการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และมูลนิธิรากแก้ว

วันจันทร์ ที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒

๙ ก.ย.๖๒ ณ วัดป่าไม้แดง ต.หนองบัว อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ อบรมและฝึกปฏิบัติหลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๗ จำนวน ๓ อปท. (อบต.ม่อนปิ่น อ.ฝาง/ทต.หนองบัว อ.ไชยปราการ/ทต.เมืองนะ อ.เชียงดาว) รวมจำนวน ๗๙ คน (วันนี้เป็นวันแรกของการอบรมฯ ระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน)

ช่วงเริ่มอบรมฯ นายอนวัช สัตตบุศน์ นายอำเภอไชยปราการ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย โดยพร้อมเพรียงกัน

จากนั้นท่านเจ้าเจริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ ปิดทองหลังพระฯ รักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว ชี้แจงวัตถุประสงค์และภาพรวมการฝึกปฏิบัติจริงฯ โดยเน้นย้ำถึงการทำงานครั้งนี้ว่า "เป็นการทำงาน ขับเคลื่อนโดยส่วนราชการ" นำวิธีการ/รูปแบบการทำงาน ของโครงการร้อยใจรักษ์ มาขยายผลการพัฒนา โดยมูลนิธิฯ จะ "สร้างคน" ให้ เพื่อให้ส่วนราชการไป ร่วมกันขับเคลื่อนฯ มีมูลนิธิฯ เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยง เน้นย้ำถึงการอบรมและฝึกปฏิบัติฯ นั้นจะต้องเกิด โครงการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ ที่ระเบิดจากภายใน เกิด จากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เน้นย้ำว่า "ชาวบ้าน ได้อะไร"

การทำงานขยายผลในครั้งนี้เน้น รัฐบาลเองให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และอยู่ในสายพระเนตร รัชกาลที่ ๑๐ และ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ มาโดยตลอด

จึงขอให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและร่วมกัน ขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

จากนั้นนายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และที่ปรึกษาประธาน ๓ มูลนิธิ ได้มากระตุ้น กระตุกต่อม คิด ผู้เข้าอบรมและฝึกปฏิบัติ ที่เน้นย้ำว่าการมาครั้งนี้ ต้องรู้มาเพื่ออะไร มาด้วยใจ ไม่ใช่การบังคับให้มา ไม่นั้นก็จะสูญเปล่า การทำงานต้องมุ่งไปสู่ "สำเร็จ ไม่ใช่ เสรี"

ได้ยกตัวอย่างความสำเร็จในการระเบิดจากภายในของ
อบต.สันตันหมื้อ อ.แม่ฮ้อย ที่ อบท.ขับเคลื่อนด้วยส่วน
ราชการ ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน มูลนิธิฯ เป็น
พี่เลี้ยง ร่วมบูรณาการงบประมาณ

เกิดความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วม และร่วมกันรักษา
และขณะนี้ อบต.สันตันหมื้อ ได้ขยายผลออกไปอีก ใน
การขยายผลการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ร่วมกับทาง
ชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น ครอบคลุมทั้ง
ตำบล

ช่วงบ่าย ๑๓.๑๕ น. แบ่งกลุ่มเพื่อประเมินศักยภาพ
ของพื้นที่และวิเคราะห์ปัญหาชุมชน ในมิติต่าง ๆ

ผู้แทนมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เริ่มกระบวนการสร้าง
ความเข้าใจ หลักการแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่
(นวด น้อม นำ)

ได้เปิดเวทีโอคนเปลี่ยนโลก ให้ผู้เข้าอบรมและฝึกปฏิบัติ
ได้รับชมยกตัวอย่างสภาพปัญหาและการซ่อมแซม
ปรับปรุง แก่ไขฝายแก่ง อำเภอบัว จังหวัดน่าน ให้
รับชมเป็นตัวอย่าง

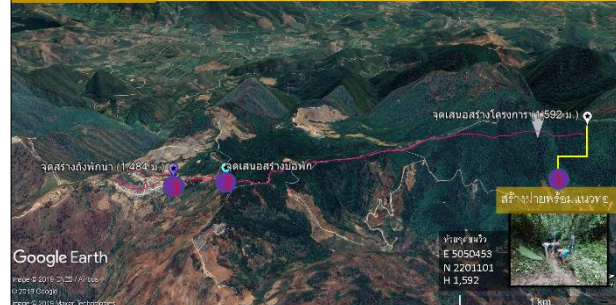
การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

จากนั้นในแต่ละหมู่บ้านได้นำเสนอผลการวิเคราะห์
ศักยภาพชุมชน อย่างมีส่วนร่วม

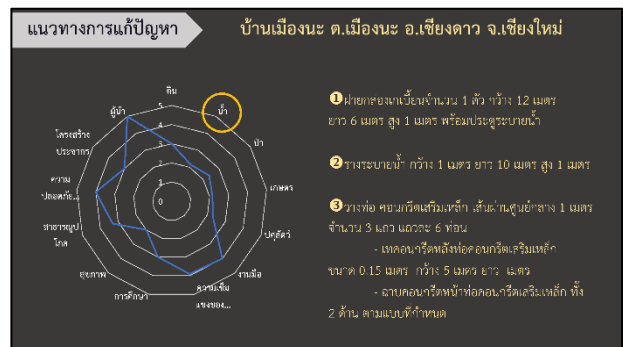
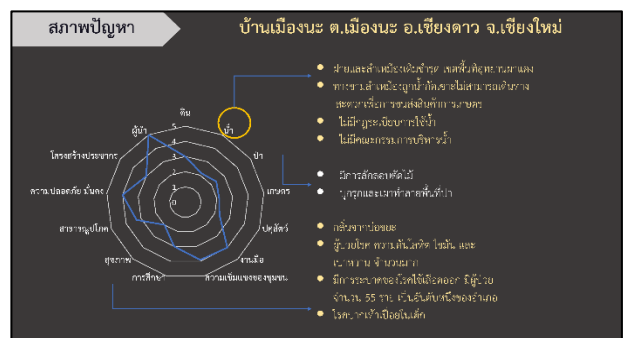
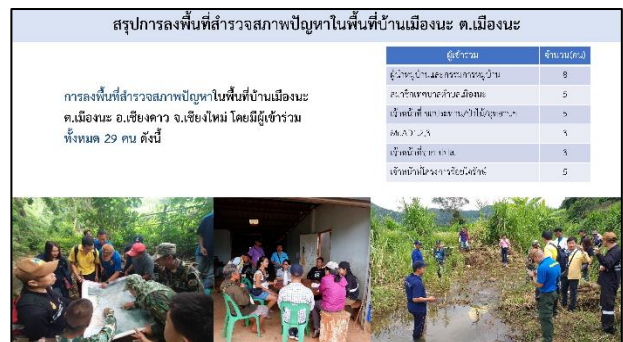
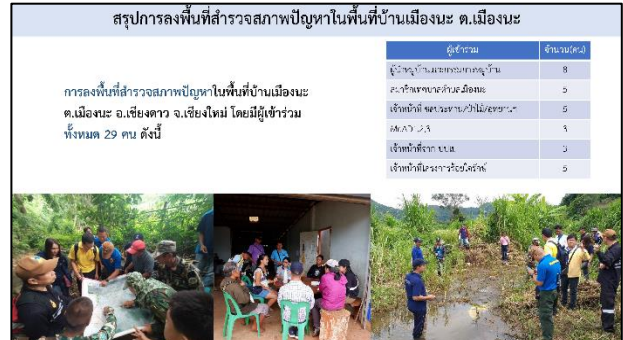
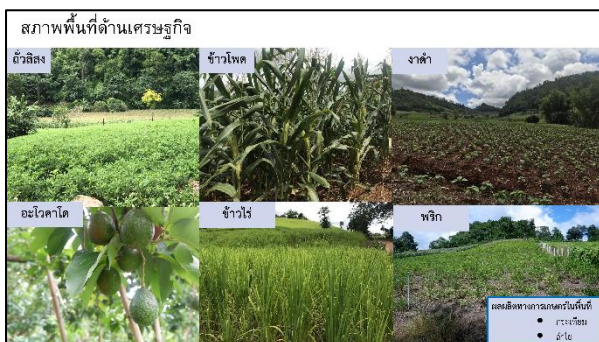

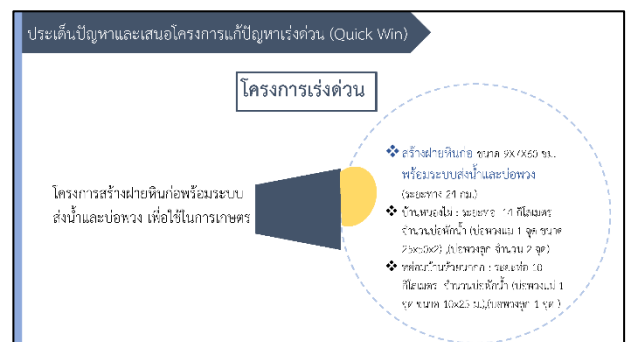
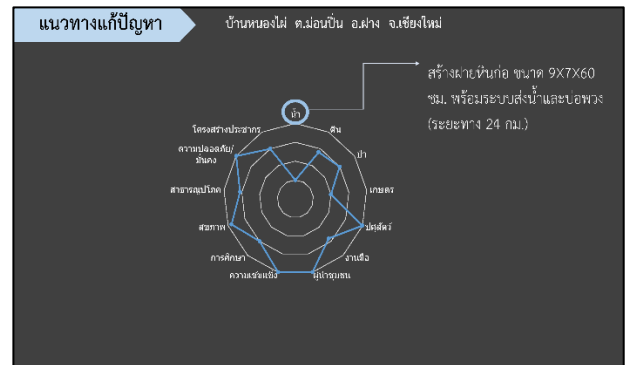
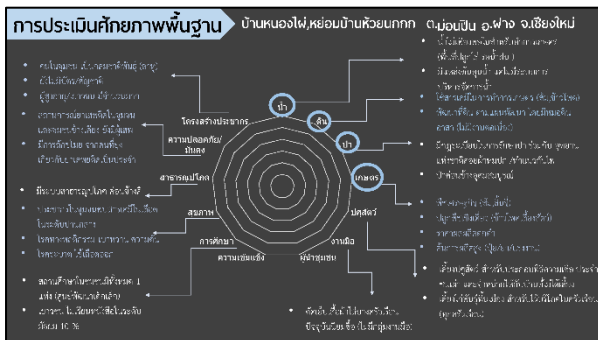
เป็นการเตรียมความพร้อมในภาพรวมแต่ละด้านจัด
เรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนา

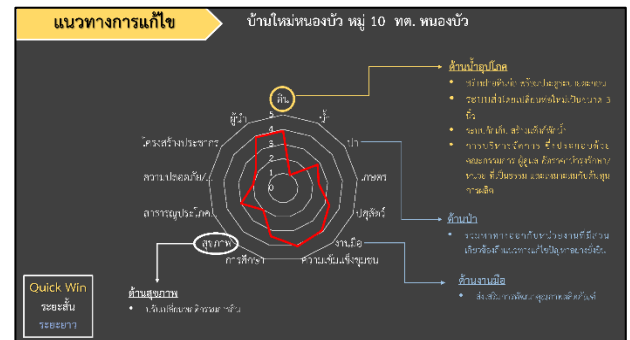
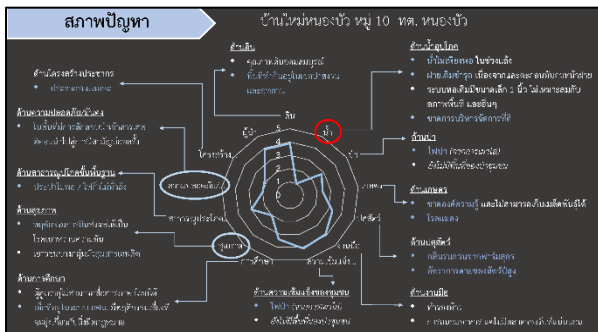

๒. บ้านเมืองนะ หมู่ที่ ๑ เทศบาลตำบลเมืองนะ
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๔. บ้านใหม่หนองบัว หมู่ที่ ๑๐ เทศบาลตำบล หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

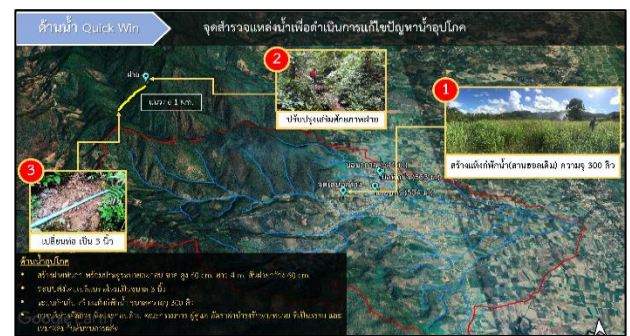

ประชุมสรุปการลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหาในพื้นที่บ้านใหม่หนองบัว ม.10 ต.หนองบัว

ลำดับ	ชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	ตำแหน่ง
1	ผู้เข้าร่วมประชุม	17
2	ผู้เข้าร่วมประชุม	4
3	ผู้เข้าร่วมประชุม	2
4	ผู้เข้าร่วมประชุม	2
5	ผู้เข้าร่วมประชุม	3
	รวมทั้งหมด	28

การลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหาในพื้นที่บ้านใหม่หนองบัว ม.10 ต.หนองบัว อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ โดย มีผู้เข้าร่วมประชุม 28 คน ดังนี้

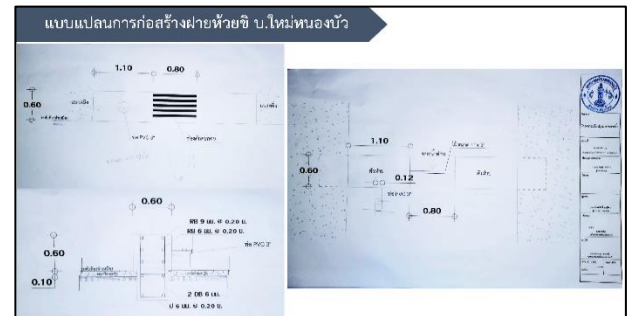
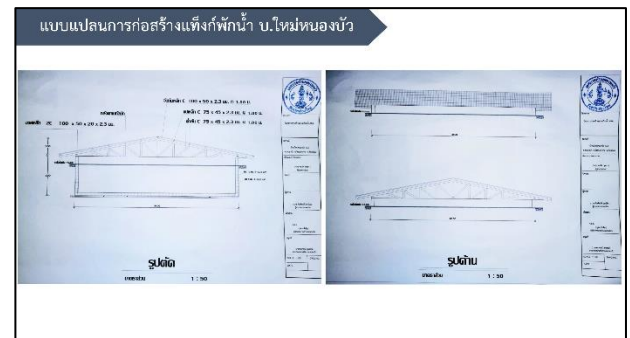

ข้อเสนอแนะและกระบวนการในพื้นที่ด้านน้ำ

กระบวนการ	ประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับ
น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	1. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่
1. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่	2. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่
2. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่	3. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่
3. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่	4. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่
4. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่	5. ปลูกพืชสวนครัว 2 ไร่

อยายน้อย 933,264 บาท/ปี

๕. บ้านอรุโณทัย หมู่ที่ ๑๐ เทศบาลตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

บ้าน อรุโณทัย หมู่ที่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ด้านการศึกษา		สถานที่สำคัญ		แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 แห่ง	วัดบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ
โรงเรียนอนุบาล	1 แห่ง	ศาลเจ้าเมือง	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ
โรงเรียนบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	ศาลเจ้าเมือง	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ
โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ
โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ
โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	โรงเรียนอนุบาลบ้านอรุโณทัย	1 แห่ง	ห้วยน้ำแม่ป๋าย	เขตพื้นที่เมืองนะ

ข้อมูลประชากร

ครัวเรือน	1,847 ครัวเรือน
ประชากร	11,636 คน
ประชากรชาย	4,425 คน
ประชากรหญิง	7,212 คน
ไม่มีสัญชาติไทย	2,338 คน
มีสัญชาติไทย	30 ครัวเรือน 2561

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	หนองน้ำ 1 แห่ง
----------------------	----------------

แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน

แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน	ห้วยน้ำแม่ป๋าย
แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน	ห้วยน้ำแม่ป๋าย
แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน	ห้วยน้ำแม่ป๋าย

ความเชื่อ และศาสนา

ความเชื่อ และศาสนา	ศาสนาพุทธ
ความเชื่อ และศาสนา	ศาสนาพุทธ
ความเชื่อ และศาสนา	ศาสนาพุทธ

เชื้อชาติ

เชื้อชาติ	ไทยใหญ่
เชื้อชาติ	ไทยใหญ่
เชื้อชาติ	ไทยใหญ่

มิติน้ำ

หนองน้ำ 104965.5 E2.82991 ความสูง 747 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง

วัดบ้านอรุโณทัย N04966024 E2.82943 ความสูง 748 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง

สถานที่สำคัญ

มิติน้ำ

ห้วยน้ำแม่ป๋าย 747 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง

วัดบ้านอรุโณทัย N04966024 E2.82943 ความสูง 748 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง

สถานที่สำคัญ

สภาพปัญหา

ขนาบคองน้ำมีขนาดเล็ก

บ่อพักน้ำมีขนาดเล็ก

เป็นลักษณะน้ำไม่ไหล

มีตะกอนทรายทับถม

ผลการเกษตร

ผลการเกษตร

พื้นที่ปลูกข้าว 1 ไร่ 1 งาน

พื้นที่ปลูกข้าว 1 ไร่ 1 งาน

พื้นที่ปลูกข้าว 1 ไร่ 1 งาน

การลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหาในพื้นที่บ้านอรุโณทัย

ลำดับ	หน่วยงานที่เข้าร่วม	จำนวน(คน)
1	หน่วยงานราชการ	6
2	ผู้นำชุมชน	13
3	ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2
รวมทั้งหมด		21

ฝ่ายชลประทาน เพื่อความชุ่มชื้นของดิน และการชะลอการไหลของน้ำ

จะได้รับประโยชน์ 1 หมู่บ้าน จำนวน 1,847 ครัวเรือน

การใช้เงิน 1 ครัวเรือน โดยเฉลี่ย 1 หลังคาเรือน 4 คน ใช้เงิน 2,000 บาท ต่อ 1 ไร่ 1 งาน ราคา 300 บาท

1 เดือน เสียเงินจ่อหน้า 1,200 บาท ช่วงที่ขาดน้ำ 5 เดือน เสียเงินจ่อหน้า 6,000 บาท

ชุมชน 1,847 ครัวเรือน ต้องเสียเงินซื้อน้ำรวมทั้งหมด 11,082,000 บาท ต่อ 5 เดือน

ชุมชนประหยัดการซื้อน้ำ 11,082,000 บาท

วันพุธ ที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ และรักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว ได้เล่าถึงการไปประชุมหารือกับอธิการบดีและทีมผู้บริหารมหาวิทยาลัยพะเยา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา มีประเด็นหลัก ๒ เรื่องดังนี้ ๑. ติดตามความก้าวหน้าเดิมถึงการทำงานในพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยพะเยา (Area based approach) ของพลังนิสิตนักศึกษาในความร่วมมือเดิมที่ลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับมูลนิธิรากแก้ว และ ๒. อธิบายถึงความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ และการขยายผลฯ ตามแผนปฏิบัติการฯ ว่ามูลนิธิจะเชื่อมโยงภาคการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนใดได้ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน และสนองต่อนโยบายภาครัฐร่วมขับเคลื่อนฯ กับทุกภาคส่วนราชการ

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และที่ปรึกษาประธาน ๓ มูลนิธิฯ ได้อธิบายถึงการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตอุทยานและเขตป่าสงวนแห่งชาติจะต้องดำเนินการจากด้านล่างขึ้นไป (Bottom up) ต้องมีเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์เสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น จึงมีโอกาที่จะได้รับการอนุมัติ

เน้นย้ำว่าการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติลักษณะนี้ อยากจะให้เกิดการบูรณาการในการทำงานภายในชุมชน และทุกภาคส่วนร่วมกัน การที่จะทำอะไรต้องค้นหาปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านจริง ๆ จะทำให้โครงการที่ทำนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์จริง ๆ ในการทำงานนั้นยาก ยากตั้งแต่การเปลี่ยนความคิดที่ตัวเราเอง เปลี่ยนความคิดชาวบ้าน และยากที่สุด คือเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการทำงานควรนำหลักการทรงงาน ๒๓ ข้อหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และองค์ความรู้ ๖ มิติ มาประยุกต์ใช้และปรับใช้ตามสภาพภูมิสังคม เพื่อให้การทำงานเกิดผลเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วยดังนี้

- ๑) การบริหารจัดการข้อมูล
- ๒) การพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากร
- ๓) เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๔) สร้างความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ
- ๕) การทำงานเป็นทีม/การบริหารจัดการ
- ๖) การนำเทคโนโลยีมาใช้
- ๗) การประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารในองค์กร เน้นย้ำการพูดคุยกันให้มากขึ้น สร้างความเข้าใจร่วมกัน
- ๘) การบังคับใช้กฎหมาย
- ๙) การจัดทำแผนและการบริหารแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐) การติดตามประเมินผล

ได้สร้างความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่เขตป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ ว่าสามารถทำได้ด้วยข้อกฎหมายนั้นมีช่องทางเปิดไว้ เพียงแต่ต้องทำไปตามขั้นตอน เอกสารครบถ้วน กระบวนการครบถ้วน ไม่รัดขั้นตอน ที่สำคัญ คือ ให้ชุมชน “ลุกขึ้นมาจัดการด้วยตนเอง” ไม่ต้องรอราชการมาทำให้ ให้จัดการชุมชนของเราเองได้ดีเท่าไร พร้อมมากเท่าไรนั้นต่อให้ข้อกฎหมายหรือระเบียบใดที่ใหม่ หากไม่ดีกว่าที่ทำไว้ ก็ให้ปฏิเสธได้ หากดีกว่าก็ยอมรับและแก้ไขปรับปรุง และการจะทำให้สำเร็จได้นั้นจะต้องมีคน “คอยอำนวยความสะดวกและติดตามไปทุกกระบวนการ” ไม่ใช่ส่งแล้วจบ จะต้องตามต่อจนกว่าโครงการจะเกิดเป็นรูปธรรม

นายอานนท์ ผลบุญ ตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานประสานกิจการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ได้บรรยายการจัดทำแบบเสนอโครงการและอธิบายถึงขั้นตอนการขออนุญาตใช้พื้นที่ชี้แจงถึงขั้นตอนการเสนอโครงการ เริ่มด้วยการเตรียมตัว ต้องเตรียมคนที่สามารถชี้แจง แบบเสนอโครงการแบบแปลนก่อสร้าง ต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับเปลี่ยนแปลนก่อสร้างร่วมกัน ตำแหน่งที่ตั้งในการทำโครงการ ต้องชัดเจน ต้องทำการแนบแบบแปลนก่อสร้างพร้อมลายเซ็นจากนายช่าง การมีส่วนร่วมใน

การประชุม/ประชาคม เป็นมติจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้รับและเสียประโยชน์ การขออนุญาตใช้พื้นที่ เจ้าหน้าที่ต้องทำงานร่วมกัน และจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เอกสารแสดงการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

๑. ผู้ได้รับประโยชน์ต้องเข้าร่วม ๑๐๐%
๒. ผลการประชาคมมากกว่า ๘๐%
๓. ชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยไม่มีค่าจ้าง
๔. มีแผนปฏิบัติการรายวัน/จำนวนแรงงานที่สอดคล้องกับเนื้องาน ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป

ที่สำคัญในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องทำจากล่างขึ้นบน (Bottom up) และทำจากบนลงล่าง (Top down) ให้สอดคล้องกัน ตามทุกกระบวนการทำงาน กระบวนการหรือขั้นตอนใดที่ไม่สามารถเร่งรัดติดตามได้ ก็ขอให้ประสานแจ้งกับผู้ที่มีเครือข่ายให้ประสานแทนได้ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่ติดขัด

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒ (ช่วงเช้า)

หัวข้อการบรรยาย เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.

ถ่ายทอดความรู้การเพิ่มผลผลิตข้าว สารชีวภัณฑ์
โรค และแมลงศัตรูพืช

นายสนธิ อินทชัย นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ
พิเศษ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๖

เกษตรทฤษฎีใหม่แบบประณีต

หัวใจสำคัญอยู่ที่ การจัดสรรพื้นที่ (๓๐ ๓๐ ๓๐ ๑๐)
และการทำงานแบบแม่นยำ โดยจัดการใน ๙ หลัก
ได้แก่

- ๑) พันธุ์พืชดี
- ๒) การเพาะกล้า/ตอน/ทาบกิ่ง/เสียบกิ่ง
- ๓) การเตรียมดินปลูก
- ๔) การปลูกพืช
- ๕) การให้น้ำ
- ๖) การใส่ปุ๋ย
- ๗) การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๘) การตัดแต่งต้นพืช
- ๙) การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การพัฒนาที่ดิน

องค์ประกอบของดิน

๑. อินทรีย์วัตถุ ๔-๕ % ประกอบด้วยของแข็งที่เป็น
หิน ดินทรายและแร่ธาตุที่สำคัญต่อการเจริญเติบโต
ของพืช

๒. อินทรีย์วัตถุ ๕% ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตในดินเศษซาก
พืชและสัตว์และฮิวมัส

๓. น้ำ ๒๕% ประกอบด้วยทางเคมี น้ำเกลือ น้ำซบ น้ำ
เยื่อ

๔. อากาศ ๒๕%

การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

- ปรับปรุงด้วยพืชปุ๋ยสด
- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยเคมี
- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยเชื้อจุลินทรีย์
- การให้น้ำพืช
- การรู้จักพืชที่ปลูก เช่น วัฏจักรพืช

การจัดการ

๑. การปรับโครงสร้างดิน
๒. การเพาะกล้า
๓. การผสมปุ๋ย
๔. การจัดการสารเคมีทางการเกษตร
๕. การผสมเกสร
๖. การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช
๗. การกำหนดมาตรฐานผลผลิต

สารชีวภัณฑ์ เพื่อควบคุมศัตรูพืช

ศัตรูธรรมชาติ คือ สิ่งมีชีวิตที่เบียดเบียนทำลายศัตรูพืช
แบ่งออกเป็น ๓ จำพวก ได้แก่ ตัวห้ำ ตัวเบียน เชื้อโรค
โดยวิธีการควบคุมศัตรูพืชทำได้ ๒ แบบ ได้แก่ แบบ
ธรรมชาติ และ แบบขยายเพิ่มพูน สำหรับเชื้อควบคุม
ศัตรูพืช ได้แก่ (๑) ไตรโคเดอร์มา (๒) บิวเวอเรีย และ
(๓) เมตาไรเซียม ซึ่งมีความปลอดภัย

ฝาย/ระบบส่ง บ่อขอยซีเมนต์

องค์ประกอบฝาย ได้แก่ ร่องแกน ฝาย หน้าฝาย/หลัง
สันฝาย สไลด์ด้านข้าง ช่องระบายทราย ชนิดฝาย
(หินก่อ ก่อเกเบี่ยน อนุรักษ์) ระบบส่ง บ่อขอยซีเมนต์

(ช่วงบ่าย) การบรรยายรูปแบบการทำฝาย

ขั้นตอนการก่อสร้างฝายถาวร

- (๑) สำรวจประเมินสภาพความชำรุดเสียหายของฝาย และเห็นสภาพปัญหาจริงในพื้นที่ เพื่อกำหนดรูปแบบการ
- (๒) ปรับพื้นที่จุดสร้างฝายและขุดร่องแกนตามแบบ
- (๓) ประกอบกล่องเกเบี้ยนตามแบบ
- (๔) เรียงกล่องเกเบี้ยนปูผ้าใบสังเคราะห์และประกอบ เชื่อมต่อกล่องตามแบบ
- (๕) เรียงหินลงกล่องเกเบี้ยน (สันฝาย ตัวฝาย หน้าฝาย หลังฝาย กำแพงข้างฝาย) และปรับระดับ หินให้เสมอตามแบบกำหนด
- (๖) ตั้งแบบเทคอนกรีต (สันฝาย ตัวฝาย หน้าฝาย หลังฝาย กำแพงข้างฝาย) และหล่อคอนกรีต
- (๗) เทคอนกรีตทับกล่องเกเบี้ยน (สันฝาย ตัวฝาย หน้าฝาย หลังฝาย กำแพงข้างฝาย)
- (๘) ปรับภูมิทัศน์โดยรวม

ขั้นตอนการก่อสร้างฝายหินก่อ

- (๑) สำรวจประเมินสภาพความชำรุดเสียหายของฝาย และเห็นสภาพปัญหาจริงในพื้นที่ เพื่อกำหนดรูปแบบการ
- (๒) ปรับพื้นที่จุดสร้างฝายและขุดร่องแกนตามแบบ
- (๓) เทคอนกรีตร่องแกนและผูกเหล็กตามแบบ

- (๔) ประกอบแบบและตั้งแบบเพื่อเทคอนกรีตสันฝาย และตัวฝายตามแบบ
- (๕) เทคอนกรีตสันฝายและทำช่องสัดน้ำตามแบบ
- (๖) เรียงหินยาแนวกำแพงหน้าฝายและหลังฝายตามแบบ
- (๗) ทำไม้ช่องกันสัดน้ำและปากเหมืองเพื่อยกระดับน้ำ

ขั้นตอนการก่อสร้างฝายชั่วคราว

- (๑) สำรวจประเมินจุดสร้างฝายที่เหมาะสม พื้นไม่ลาดชันและมีวัสดุทำฝาย เช่น ไม้ไผ่ หิน
- (๒) ปรับพื้นที่จุดสร้างฝายและขุดร่องแกน
- (๓) ตั้งโครงฝาย ๓ ช่อง แต่ละช่องกว้าง ๑ เมตร ช่องที่หนึ่งสูง ๑ ม. ช่องที่สอง สูง ๗๐ ซม. / ช่องที่สามสูง ๔๐ ซม.
- (๔) ยึดโครงฝายให้แน่น โดยทำคานไม้ยึดโครงฝาย ตอกไม้หลัก และไม้ค้ำยัน
- (๕) ประกอบไม้ไผ่ซี่ตามโครงฝาย โดยตอกให้ลงร่องแกนฝายให้แน่น
- (๖) ปูผ้าพลาสติกให้ถึงร่องแกนฝาย และถมดินใส่ช่องฝายควบคู่กับการใช้ไม้กระทุ้งให้แน่น
- (๗) เก็บก้อนหินวางทับหลังฝายหรือใช้ไม้ไผ่วางทับหลังฝาย จากนั้นเก็บเศษวัสดุหรือเศษไม้บริเวณโดยรอบให้สะอาด

ฐานปฏิบัติการสร้างเครื่องมือ

ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ โดย ชื่นส่วนประกอบด้วย ปั๊ม แผงโซล่าเซลล์ ท่อ ใช้เงินลงทุน ๓๐,๐๐๐ บาท เครื่องมีอายุใช้งาน ๑๕ ปี โดยไม่ใช้ไฟฟ้า น้ำมัน สามารถใช้งานได้ในที่ห่างไกล และลดต้นทุนการผลิต

เครื่องกรองน้ำ โดย ชื่นส่วนประกอบด้วย ท่อ เลชั่น ผง ถ่าน ไยสังเคราะห์ ใช้เงินลงทุน ๑,๐๐๐ บาท เทียบกับเครื่องกรองน้ำทั่วไปราคา ๓,๐๐๐ บาท โดยสามารถผลิตและใช้งานง่าย ได้น้ำสะอาดดื่ม

วันศุกร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

วันปิดการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติหลักสูตรที่ ๒ การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ ๗

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ และรักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว กล่าวต้อนรับ

นายอำเภอทั้ง ๓ อำเภอ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงผู้เข้าร่วมฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติทุกท่าน ในวันนี้เป็นวันสำคัญ คือ การนำเสนอโครงการเร่งด่วน Quick win ในเขตพื้นที่ ๓ อปท. ๕ หมู่บ้านนำร่อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการลงพื้นที่ร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา เพื่อไปค้นหาปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และนำมาสู่การเขียนแบบเสนอโครงการ การเขียนแบบก่อสร้างแบบประมาณการ ปร.๔ และ ๕ และในวันนี้พร้อมสำหรับการนำเสนอต่อผู้เข้าร่วมทุกท่าน เพื่อให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการปรับปรุงต่อไป

นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น พร้อมด้วยผู้นำชุมชน และราษฎรเข้าร่วมโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการ รวมไปถึงการให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากภาคส่วนต่าง ๆ

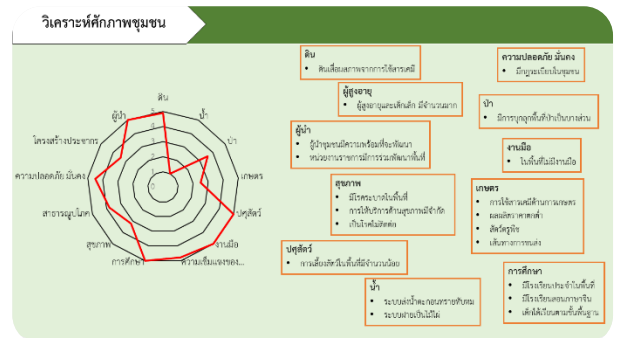
เริ่มนำเสนอโครงการเร่งด่วน Quick win

ตัวแทนของเทศบาลตำบลหนองบัว นำเสนอสภาพปัญหาและความต้องการบ้านใหม่หนองบัว หมู่ที่ ๑๐ ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับแหล่งกักเก็บน้ำภายในหมู่บ้านนั้นมีไม่เพียงพอ หากมีการเปิดใช้น้ำตลอดระยะเวลาทั้งวันนั้น ประมาณ ๓ วัน น้ำที่กักเก็บในบ่อพักน้ำทั้งหมดก็จะหมดไม่มีเหลือ และการใช้น้ำในหมู่บ้านนั้นมีการติดมิเตอร์ก็จริง แต่ไม่ได้มีการบริหารจัดการร่วมกันใน

การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

ภาพรวมทั้งหมดบ้าน ทำให้เกิดปัญหาอยู่ ณ ขณะนี้ โดยภาพรวมแล้วมุ่งหวังแก้ไข ๓ เรื่องด้วยกัน ดังนี้

๑. เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ
๒. ปรับปรุงซ่อมแซมฝายต้นน้ำ
๓. การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

ตัวแทนบ้านอรุณทัย หมู่ที่ ๑๐ ของเทศบาลตำบลเมืองนะ นำเสนอสภาพปัญหาและความต้องการส่วนใหญ่ประสบปัญหาการระบบส่งน้ำตะกอนทรายทับถมฝายเดิมนั้นเป็นฝายชั่วคราวที่จะต้องซ่อมแซมทุก ๆ ปี และด้านการเกษตรที่มีการใช้สารเคมีจำนวนมาก อีกทั้งผลผลิตตกต่ำ แมลงศัตรูพืชระบาด เป็นปัญหาที่พบเจอมาช้านาน

ตัวแทนบ้านเมืองนะ หมู่ที่ ๑ ของเทศบาลตำบลเมืองนะ นำเสนอสภาพปัญหาและความต้องการ

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ และ
รักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว บรรยายแผนการ
ดำเนินงานขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเน้นย้ำ
เรื่องบทบาทการดำเนินงานว่าส่วนราชการจะต้องเป็น
เจ้าภาพ โดยมีทีมงานขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์เป็น
พี่เลี้ยงและคอยสนับสนุน

ได้แนะนำ Mr.AD๑/๒/๓ ของพื้นที่ ๔ อปท. และ
รายงานตัวกับนายอำเภอทั้ง ๓ อำเภอให้ได้ทราบ
พร้อมกับหัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ

นายชัชวาลย์ ปัญญา นายอำเภอฝาง กล่าวว่า มี
ความยินดีที่ได้ร่วมดำเนินการกับโครงการร้อยใจรักษ์
เดิมเคยมีโครงการร่วมกันมาแล้วในหลักสูตรที่ ๒/๒ ซึ่ง
อยู่ในระหว่างการเร่งติดตามโครงการให้สำเร็จ

ในหลักสูตรนี้ ๒/๗ โครงการที่ Mr.AD๑ AD๒ ได้ไป
สำรวจนั้น บางโครงการอยู่ในพื้นที่ของป่าไม้ และ
อุทยานแห่งชาติ มีความกังวลที่อาจจะเกิดความล่าช้า
แต่การดำเนินงานคงไม่เป็นปัญหามาก เพราะเรา
ดำเนินการร่วมกับเจ้าของพื้นที่ด้วย

ในเรื่องงบประมาณให้นายกและผู้บริหารท้องถิ่น ทำตามกระบวนการ โดยการประชาคมระดับตำบลให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน

ทางฝ่ายท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ร่วมสำรวจทุกพื้นที่

ฉะนั้นเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอให้ทางโครงการร้อยใจรักษ์ ติดตามดูทางปัญญาให้ทีมงานด้วย

เพราะไม่อยากให้เกิดโครงการที่สร้างแล้วเกิดปัญหา ในทางกลับกันอยากให้เกิดประโยชน์สูงสุด

และสุดท้ายมาร่วมกันลงคำที่ว่า”บ้านเราเป็นหมู่บ้านชายแดนที่มีปัญหา” โดยมาพัฒนาเป็นต้นแบบให้คนข้างล่างมาศึกษาบ้านเราแทน

นายอนุวัช สัตตบุศย์ นายอำเภอไชยปราการ ได้กล่าวว่า นายอำเภอต้องอยู่ ๓ ปี โดยทำให้ไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงขาดความยั่งยืน จากการนำเสนอ คือ ปัญหาเรื่องน้ำ โดยขอฝากเรื่องของการปลูกป่าต้นน้ำ

ในพื้นที่ของอำเภอไชยปราการมีการขอฝนเทียมในการทำเกษตร เมื่อมีน้ำในอำเภอไชยปราการเยอะ ที่จะได้รับประโยชน์ คือ อำเภอฝาง และอำเภอเชียงดาวร่วมด้วย

โครงการที่ดำเนินการจะติดอยู่ที่การขอความอนุญาติการใช้พื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติที่ดำเนินการยาก อำเภอไชยปราการ คือ การบูรณาการการร่วมกับหน่วยงานป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ หน่วยงานราชการที่ทำร่วมกัน

ให้ดำเนินการปลูกพืชแบบผสมผสานให้ได้พืชผลเป็นจริง

ฝากเรื่องการดำเนินการที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ ให้ทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

ผู้แทนนายอำเภอเชียงดาว กล่าวว่าเคยมีโครงการร่วมกันในหลักสูตร ๒/๓ สถานะการดำเนินโครงการได้ส่งข้อเสนอไปทางสถาบันฯ

อำเภอเชียงดาวแม้จะเป็นพื้นที่ต้นกำเนิดแหล่งน้ำหลายสายแต่ยังมีปัญหาภัยแล้งอยู่

ทางอำเภอเชียงดาวก็ได้ดำเนินการแก้ไขให้ โดยเสนอโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำ

สุดท้ายนี้ขอให้ทางโครงการร้อยใจรักษ์ช่วยติดตามโครงการที่ได้นำเสนอไป ให้บรรลุผลสำเร็จด้วย และทางอำเภอพร้อมจะให้ความร่วมมือในการทำงานทุกกิจกรรม

ผู้กำกับ สก. ผาง กล่าวถึงการดำเนินงานของตำรวจต้องเอาหลักความจริงมาพูด ไม่ได้นั่งนอนใจกับพวกที่ทำลายทรัพยากรมนุษย์ และขอยืนยันว่าไม่รับเงินจากพวกที่ทำผิดกฎหมายแน่นอน

เรื่องการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด จะดำเนินการควบคู่ไปกับหน่วยงานตามแนวชายแดน

รอง ผู้กำกับป้องกันปราบปราม สก.ไชยปราการ ดีใจกับชาวบ้านตำบลหนองบัว สก.ไชยปราการ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุน จากนั้นจะไปปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อการทำงานเป็นไปในทางเดียวกัน

พระคุณเจ้า เจ้าอาวาสวัดป่าไม้แดง ได้เทศนาถึงประสบการณ์ที่เคยร่วมพัฒนากับมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในบ้านปาง ม.๘ ต. หนองบัว อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่

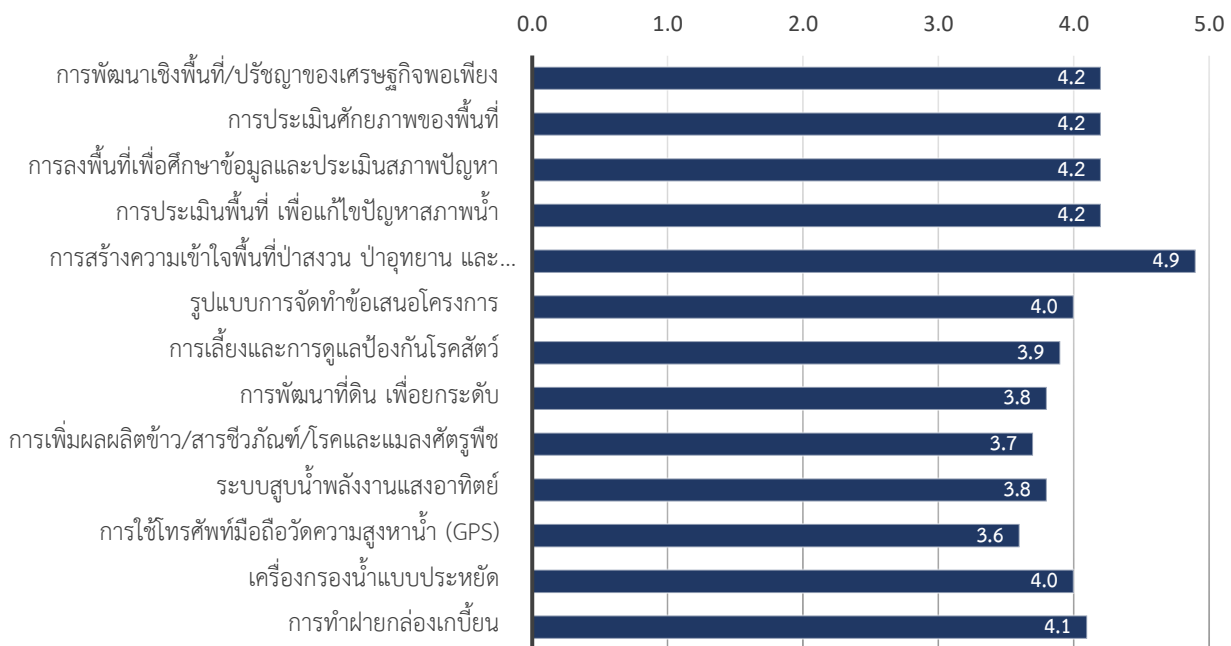
เราต้องทำงานเพื่อประชาชน โดยยกตัวอย่างการทำงานของกรมสมเด็จพระเทพฯ ที่เคยเสด็จ ณ พื้นที่แห่งนี้ท่านทรงทำให้เห็นเป็นต้นแบบแล้ว

จากนั้นให้พรและเทศน์ปิดการฝึกปฏิบัติหลักสูตรที่ ๒/๗ ณ วัดป่าไม้แดง

การประเมินความรู้ความเข้าใจ

- ผู้กรอกแบบประเมินทั้งหมด ๔๖ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๔ คน (๗๔%) หญิง ๗ คน (๑๕%) ไม่ระบุ เพศ ๕ คน (๑๑%) โดยส่วนใหญ่ มีอายุในช่วง ๓๑ - ๕๐ ปี (๖๕%) ๕๑ - ๖๕ ปี (๒๖%) น้อยกว่า ๓๐ ปี (๗%) และไม่ระบุอายุ (๒%)
- เมื่อถามถึงความรู้ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียง เปรียบเทียบ ก่อน/หลัง การเข้าฝึกปฏิบัติหลักสูตร ๒ พบว่า คะแนนเพิ่มจาก ๕.๗ เป็น ๘.๓ หรือเพิ่มขึ้น ๒๖%

การประเมินความรู้ที่ได้รับ

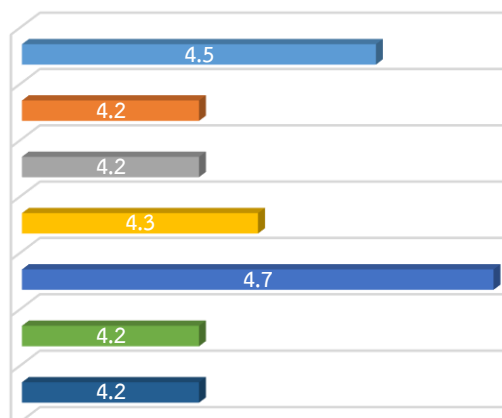
ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติม

ได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าฝึกปฏิบัติในครั้งนี้

ประโยชน์ต่อตนเอง

พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าใจบริบทของชุมชน การเรียนรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาด้านน้ำ การพัฒนาระบบน้ำ การใช้สารชีวภัณฑ์ การเลี้ยงหมู และความรับผิดชอบซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เพื่อความอยู่รอดแบบยั่งยืน

เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน
วิทยากรมีความรู้ เหมาะสม
สถานที่ฝึกอบรม
อาหารและเครื่องดื่ม

ประโยชน์ต่อชุมชน

- นำแนวคิดและหลักการไปปรับใช้ทำให้ชุมชนเห็นปัญหาร่วมกัน และเข้าใจปัญหาของตนเอง
- นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ให้ชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด
- ได้ความสามัคคี เห็นความภาวะผู้นำที่ดี
- กระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา สามารถนำกระบวนการที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชุมชนได้
- สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เห็นว่าสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำด้วยตนเองได้
- ชุมชนได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งได้นำไปปรับใช้ในชุมชนได้ และขยายผลต่อไปยังชุมชนอื่น ๆ
- ความสามัคคีในชุมชน ความเข้มแข็ง ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

หลังจากผ่านการฝึกปฏิบัติแล้ว จะสามารถนำความรู้/ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาให้หมู่บ้าน/ชุมชนของท่านได้อย่างไร

- การประเมินสภาพปัญหา ประเมินพื้นที่ จัดลำดับความเร่งด่วน เพื่อให้เข้าใจความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ยิ่งขึ้น
- ได้ทราบถึงแนวทางและขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาว่าทำอะไร มีกระบวนการอย่างไรในพื้นที่ ซึ่งจะสามารถขยายผลไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ ได้
- ได้รับความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ไปสำรวจเห็นสภาพความจริง เห็นปัญหาที่ตรงจุดร่วมกัน

- ความเข้าใจการจัดการ การพัฒนา และแก้ไขปัญหา
- เรียนรู้กระบวนการที่ได้ฝึกปฏิบัติสามารถทำได้ เข้าใจง่าย ทั้งแนวทาง และขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- อยากให้มีตัวเลือกการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และอยากให้เพิ่มช่วงเวลาของการลงมือปฏิบัติจริง
- อยากให้เพิ่มช่วงเวลาของกิจกรรมกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในที่อบรม
- อยากได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพลังงานทดแทนให้มากกว่านี้
- อยากให้ทางโครงการฯ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเมื่อชุมชนมีปัญหาในพื้นที่

กำหนดการ การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(หลักสูตรที่ 2 รุ่นที่ 7)

ระหว่างวันที่ 9 – 13 กันยายน 2562

ณ วัดป่าไม้แดง ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาหลักสูตร : 5 วัน 4 คืน

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการพัฒนาตามศาสตร์พระราชาและตำราแม่ฟ้าหลวง
2. เพื่อให้สามารถทำแผนการดำเนินการโครงการและนำองค์ความรู้กลับไปปฏิบัติจริงได้

ผู้เข้าอบรม : อำเภอฝาง : องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิน

อำเภอไชยปราการ : เทศบาลตำบลหนองบัว

อำเภอเชียงดาว : เทศบาลตำบลเมืองนะ

องค์ประกอบผู้เข้าอบรม : ตัวแทนจากอำเภอ, ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ,
ตัวแทนท้องที่ (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน), และ ชาวบ้าน (ตัวแทนจากหมู่บ้าน)

เวลา	กิจกรรม
วันจันทร์ ที่ 9 กันยายน 2562	
08:30 – 09:00 น.	ลงทะเบียน
09:00 – 09:10 น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์และภาพรวมการฝึกปฏิบัติจริงฯ โดยนายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนว พระราชดำริและรักษาการเลขาธิการมูลนิธิรักแก้ว
09:10 – 09:20 น.	ประธานพิธีเปิดและมอบแนวทางปฏิบัติการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ โดยนายอนวัช สัตตบุศย์ นายอำเภอไชยปราการ
09:20 – 10:30 น.	กระบวนการสร้างความเข้าใจหลักการแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (กระบวนการ นวด/น้อม/นำ) โดยวิทยากร มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
10:30 – 10:45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10:45 – 12:00 น.	กระบวนการพัฒนาและศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	ประเมินศักยภาพของพื้นที่และคิดวิเคราะห์ปัญหาชุมชน
14:30 – 14:45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14:45 – 15:45 น.	สรุปการประเมินศักยภาพของพื้นที่และคิดวิเคราะห์ปัญหาชุมชน
15:45 – 16:00 น.	นัดหมายสถานที่ลงพื้นที่ 3 อบท. 5 หมู่บ้านและชี้แจงกำหนดการวันต่อไป
16:00 น.	เดินทางกลับ

วันอังคาร ที่ 10 กันยายน 2562	
08:30 – 15:00 น.	การลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหา 3 อปท. 5 หมู่บ้าน (หาประเด็นปัญหา/โครงการเร่งด่วน Quick Win เบื้องต้น)
15:00 – 16:30 น.	สรุปประเด็นสภาพปัญหา/โครงการเร่งด่วน Quick Win เบื้องต้น
วันพุธ ที่ 11 กันยายน 2562	
08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
08:30 – 11.00 น.	วิเคราะห์ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาและสรุปโครงการเร่งด่วน Quick Win โดยผู้นำชุมชน
11:00 – 12.00 น.	นำเสนอปัญหาของแต่ละชุมชนและแนวทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละพื้นที่เป้าหมาย
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.30 น.	การสร้างความเข้าใจพื้นที่ป่าสงวน ป่าอุทยาน และการสร้างคนเพื่อการติดตามงานในพื้นที่
13:30 – 14:20 น.	รับชมวีดิทัศน์ ประชาญ์ชาวบ้าน การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร สู่ ความยั่งยืน
14:20 – 14.35 น.	รับประทานอาหารว่าง
14:35 – 15:00 น.	สรุปกระบวนการและวางแผนการจัดทำโครงการเร่งด่วน (เตรียมจัดทำข้อเสนอโครงการ/ปร.4/ปร.5) โดย เจ้าหน้าที่ อปท.
15:00 – 15:30 น.	วางแผนจัดทำกระบวนการประชาคมแต่ละหมู่บ้านเป้าหมาย 3 อปท .5 หมู่บ้าน
15:30 น.	เดินทางกลับ
วันพฤหัสบดี ที่ 12 กันยายน 2562	
08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
08:30 – 10.00 น.	ถ่ายทอดความรู้การเพิ่มผลผลิตข้าว/สารชีวภัณฑ์/โรคและแมลงศัตรูพืช
10:00 – 10:15 น.	ถาม - ตอบ ปัญหาการเกษตร
10:15 – 10:30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10:30 – 12:00 น.	ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงและการดูแลป้องกันโรคสัตว์
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 13:40 น.	การบรรยายรูปแบบการทำฝาย (ระบบน้ำ/ซอยซีเมนต์/การบริหารจัดการน้ำ)
13:40 – 14:10 น.	กลุ่มที่ 1 ฝายและกล่องเก็บเกี่ยว
14:10 – 14:40 น.	กลุ่มที่ 2 เครื่องกรองน้ำราคาประหยัด
14:40 – 15:10 น.	กลุ่มที่ 3 พลังงานทดแทน (ระบบโซล่าเซลล์)
15.10 – 15:30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15:30 – 16:00 น.	ติดตามสถานะ การจัดทำข้อเสนอโครงการ/ปร.4/ปร.5 แต่ละ อปท.

16.00 น.	เดินทางกลับ
หมายเหตุ : การถ่ายทอดความรู้เชิงประเด็นในวันที่ 12 ก.ย. 62 อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติ	
วันศุกร์ ที่ 13 กันยายน 2562	
08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
08:30 – 10:00 น.	นำเสนอโครงการเร่งด่วน Quick Win (หมู่บ้านละ 10 นาที)
10:00 – 10:30 น.	ชี้แจงและอธิบายการขับเคลื่อนตามแผนฯ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์) โดยที่ปรึกษาสถาบันฯ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
10:30 – 10:50 น.	ชี้แจงการทำงานในเขตป่าและอุทยานฯ โดยที่ปรึกษาสถาบันฯ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
10:50 – 11:10 น.	ตัวอย่างการขยายผลหมู่บ้านช้างเคียงโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเจ้าหน้าที่ติดตามงานขยายผลฯ
11:10 – 11:30 น.	ชี้แจงกระบวนการจัดเตรียมโครงการฯ ในการเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ (ระดับจังหวัด) โดยที่ปรึกษาสถาบันฯ ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
11:30 – 12:00 น.	ปิดการอบรม
12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13:00 น.	เดินทางกลับ

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม